

KL
Att.: Pernille Christensen

Dato: 12-09-2023
Enhed: Demokrati
Sagsbeh.: LBH
Koordineret med: Forvaltningsjura
Sagsnr.: 2023 - 1822
Dok. nr.: 610018

Svar på henvendelse om Ankestyrelsens udtalelse af 24. februar 2023 til Næstved Kommune

1. Ved brev af 28. juni 2023 med bilag har KL på vegne af Næstved Kommune og NK-Forsyning anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om som øverste kommunale tilsynsmyndighed at tage den sag, hvori Ankestyrelsen har afgivet ovennævnte udtalelse, op til behandling. Sagen vedrører Næstved Kommunes muligheder for at drive ladestandere til brug for kommunens egne elbiler i et aktieselskab, hvori kommunen har bestemmende indflydelse.

Det fremgår af KL's henvendelse bl.a., at baggrunden for anmodningen er, at kommunernes anvendelse af elbiler til eget brug er i kraftig stigning, og at der i den forbindelse er behov for endelig afklaring af, hvordan kommunerne kan tilrettelægge arbejdet med opsætning af ladestandere til kommunens elbiler. Ankestyrelsens udtalelse giver ifølge KL anledning til tvivl om, hvornår undtagelsen fra forbuddet imod, at en kommune kan varetage sine opgaver i selskaber, hvori kommunen har bestemmende indflydelse, kan finde anvendelse. KL finder, at en klarlæggelse af kriterierne for anvendelsen af denne undtagelse vil være hensigtsmæssig.

KL finder videre bl.a. med henvisning til Ankestyrelsens begrundelse i udtalelsen af 24. februar 2023, at det er vanskeligt at udlede, hvorfor opsætning og servicering af ladestandere i et aktieselskab, der er 100 pct. ejet af Næstved Kommune, ikke falder inden for undtagelsen. KL henviser herved også til, at Ankestyrelsen i en udtalelse af 3. november 2021 til Svendborg Kommune fandt, at undtagelsen fandt anvendelse, således at kommunen via et aktieselskab, som kommunen ejede 100 pct., kunne drive individuelle varmepumper til forsyning af kommunens bygninger med varme.

2. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i den anledning generelt oplyse, at ministeriet efter § 53, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse i sin egenskab af øverste kommunale tilsynsmyndighed af egen drift kan tage spørgsmål om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, som Ankestyrelsen har udtalt sig om, op til behandling, når ministeriet skønner, at sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter.

Uanset om der er tale om en sag af principiel eller generel betydning eller af alvorlig karakter, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet efter den nævnte bestemmelse har adgang til at tage op, kan ministeriet afvise at tage sagen op, hvis ministeriet ikke af hensyn til styringen og koordineringen af Ankestyrelsens praksis finder anledning hertil.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har gennemgået KL's henvendelse med bilag. Efter en gennemgang heraf finder ministeriet ikke grundlag for at tage sagen op til behandling.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i den forbindelse navnlig lagt vægt på, at der på det foreliggende grundlag ikke er udsigt til, at ministeriet vil nå et andet resultat i sagen end Ankestyrelsen. Ministeriet finder bl.a. på den baggrund, at ministeriets endelige stillingtagen til den konkrete sag ikke vil kunne få umiddelbar betydning for tilsynets praksis og derved i væsentlig grad kunne bidrage til styring og koordinering heraf.

3. Med henvisning til KL's tilkendegivelse om, at det vil være hensigtsmæssigt at klarlægge kriterierne for anvendelsen af undtagelsen fra forbuddet imod, at en kommune kan varetage sine opgaver i privatretlige selskaber, hvori kommunen har bestemmende indflydelse, skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet samtidig supplerende bemærke følgende:

Som det fremgår af Ankestyrelsens udtalelse i sagen, er der med lov om infrastruktur for alternative drivmidler (AFI-loven)¹ givet kommuner og regioner hjemmel til aktivt at medvirke til udbredelse af offentligt tilgængelige ladepunkter (ladestandere) på kommunale og regionale arealer. Drift af ladestandere til kommunens egne biler er derimod hjemlet i kommunalfuldmagtsreglerne om produktion til eget brug.² Baggrunden for AFI-loven har bl.a. været, at kommunalfuldmagtsreglerne ikke giver mulighed for, at kommunerne kan stille ladestandere til rådighed for private ejere af elbiler. Tilsvarende er forsyning af private bilejere med andre drivmidler til biler ikke en opgave, som kommunerne lovligt kan varetage efter kommunalfuldmagtsreglerne eller efter lovgivningen i øvrigt.

Forsyning af biler med drivmidler, herunder elektricitet, er således *ikke* i sit indhold en virksomhed, som kommunen lovligt kan varetage som forsyningsvirksomhed i forhold til borgerne. Ved forsyningsvirksomhed forstås forsyning af borgere og virksomheder med vand, energi (gas, varme og el) samt spildevandsafledning.³

Ankestyrelsen udtalte den 3. november 2021, at Svendborg Kommune med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kan etablere og drive individuelle varmepumper til forsyning af kommunens egne bygninger i et aktieselskab i kommunens forsyningskoncern, som kommunen har bevaret rådigheden over. Aktiviteten var ikke omfattet af lov om varmforsyning, fordi de omhandlede varmepumper havde en varmeproduktionskapacitet på under 0,25 MW og derfor ikke var omfattet af varmforsyningslovens definition af kollektiv varmforsyning, som loven hjemler kommunerne mulighed for at varetage.⁴

Varetagelse af varmforsyning til bygninger, herunder via varmepumper, er i modsætning til forsyning af biler med drivmidler i sit indhold forsyningsvirksomhed, som kommunen lovligt kan varetage som sådan i forhold til borgerne, og som kommunen kan varetage i et privatretligt selskab med bestemmende indflydelse. Kommuners hjemmel til at drive sådan virksomhed, herunder med bestemmende

¹ Lov nr. 412 af 4. april 2022 med en senere ændring.

² Se Social- og Indenrigsministeriets udtalelse af 21. august 2020, j.nr. 2020-7785, som er offentliggjort i resumé-databasen 20.3.1.

³ Se f.eks. det daværende Økonomi- og Indenrigsministeriums afgørelse af 9. april 2014, j.nr. 2014-3380, som er offentliggjort i resumé-databasen 14.4.1.

⁴ Jf. § 2, stk. 1 og 2, i lovebekendtgørelse nr. 2068 af 16. november 2021 med senere ændringer og Energistyrelsens udtalelse til Ankestyrelsen i sagen.

indflydelse, fulgte indtil den 1. juli 2015⁵ af kommunalfuldmagtsreglerne, men kommunal kollektiv varmforsyning er herefter reguleret af lov om varmforsyning, der dog specifikt undtager anlæg med en varmekapacitet på under 0,25 MW.⁶

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har på den baggrund ikke fundet grundlag for at reagere i anledning af Ankestyrelsens udtalelse af 3. november 2021.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder imidlertid, at den hidtil forholdsvis snævert afgrænsede undtagelse til forbuddet imod bestemmende indflydelse ville blive betydeligt udvidet, hvis den også omfattede kommunal egenproduktion som f.eks. opsætning af ladestandere til kommunens egne elbiler, der ikke i sit indhold er forsyningsvirksomhed. Dette ville medføre en væsentlig svækkelse af de efter ministeriets opfattelse grundlæggende hensyn, der ligger bag forbuddet imod, at en kommune kan varetage sine opgaver i privatretlige selskaber, hvori kommunen har bestemmende indflydelse.

I forlængelse heraf skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet henvise til, at den øverste tilsynsmyndighed senest i det daværende Økonomi- og Indenrigsministeriums afgørelse af 9. april 2014, j.nr. 2014-3380, som er offentliggjort i [resumédata-basen 14.4.1](#), har gjort nærmere rede for de kommunale tilsynsmyndigheders praksis om undtagelsen fra forbuddet imod bestemmende indflydelse. Det fremgår heraf bl.a., at undtagelsen har fundet anvendelse for kommunal forsyningsvirksomhed og enkelte tilgrænsende opgaver samt serviceopgaver i tilknytning til sådanne opgaver, og at den ikke har fundet anvendelse for kommunal egenproduktion. I udtalelsen er der også nærmere redegjort for de hensyn, der ligger bag forbuddet imod bestemmende indflydelse.

Kopi af dette brev, der vil blive offentliggjort på Indenrigs- og Sundhedsministeriets resumédatabase, er sendt til Næstved Kommune og til Ankestyrelsen til orientering.

Med venlig hilsen

Nikolaj Stenfalk
Kontorchef

⁵ Jf. lov nr. 745 af 1. juni 2015.

⁶ Jf. note 4.